

Täysistunto

Torstai 7.3.2019 klo 16.02—20.58

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kokoontumislain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 302/2018 vp

Lakialoite LA 16/2017 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 14/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

20.32 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä asia on nyt erityisen ajankohtainen näinä päivinä, kun vasta vähän aikaa sitten ilmoittautumatta jäänyt kokoontuminen karkasi ikävällä tavalla käsistä juuri tässä Eduskuntatalolla. Toki tässä tapauksessa ilmoittautumisvelvollisuuden pidentämisestä ei sinänsä olisi ollut mitään hyötyä, koska ilmoitusta ei oltu tehty ylipäänsä. Poliisin toiminta tässä tilanteessa ei ollut missään tapauksessa tyydyttävää, eli mielenosoitusta ei sen aiheuttamaan uhkaan nähden purettu riittävässä ajassa ja riittävällä intensiteetillä. Odotan, että poliisi korjaa jatkossa toimintaansa tämän suhteen, itse asiassa edellytän sitä.

Mutta tähän lakiesitykseen: On hyvä, että tämä etenee. Tämä on pieni mutta periaatteellisesti tärkeä asia, koska nämä mielenilmaisut saattavat jatkossa pahentua — sellaisia merkkejä on ilmassa. Tässäkin mielenilmauksessa oli mukana ilmeisesti joitakin ulkopuolelta tulleita tahojakin.

Sitä ihmettelen kuitenkin, että tätä liitteenä ollutta lakialoitetta, jossa edustaja Tom Packalén ynnä muut esittivät käytännössä sitä, että leiriytyminen ei olisi mahdollista mielenilmauksen nojalla, ei tähän kyseiseen muutokseen voitu sisällyttää. Tässähän oli taustalla nämä tapaukset aikanaan, kun tämä lakialoite tehtiin, joissa käytännössä Suomen viranomaisia pidettiin pilkkana sillä, että tuossa oli ihan Helsingin paraatipaikoilla leiriytyneitä erilaisia tahoja ”osoittamassa mieltään”, vaikka kysymys oli ihan pelkästään jatkuvasta toiminnasta, ei mistään spontaanista tai tilapäisestä mielenosoituksesta. Tällaiselle toiminnalle pitäisi saada stoppi, ja ihmettelen, minkä takia lainsäädännöllisesti ei tehty estettä tällaiselle.

20.34 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Kyllä on erittäin hyvä, että tässä lainsäädännössä on poliisin mahdollisuutta vastata mielenosoituksiin parannettu sitä kautta, että tätä ilmoittautumisaikaa on jatkettu. En usko, että se sinällensä on vaikeuttamassa kansalaisten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2018 vp

mahdollisuutta osoittaa mieltänsä ja sitä vapaata kokoontumisen vapautta, mikä kuuluu ihan perusoikeuksiin.

Todellakin ihan niin kuin edustaja Mäkelä tuossa totesi, kyllä itsellenikin oli aika hämentävä se tilanne, jossa tosiaan uutisten kautta tuli tietoa siitä, että eduskunnan pylväissä kiipeilee ihmisiä. Sen ymmärtää, että tämä ei voi olla millään tavalla kovin spontaani toiminta vaan sitä on täytynyt suunnitella varsin huolellisesti ja että kyseessä myöskin ovat ammattimaiset toimijat. Kun erilaiset mielenosoitukset muuttuvat myöskin tällaisiksi ammattimaisiksi ja, niin kuin olemme nähneet eri puolilla Eurooppaa, niihin masinoidaan tällaisia joukkoja, jotka tulevat siis ylipäänsä häiritsemään yleistä järjestystä ja aiheuttamaan häiriötä, niin tässä voi kyllä ajatella, että myöskin on mahdollisuus tietynlaiseen hybridivaikuttamiseen jopa vaikka vierasvaltojen taholta. Siinä mielessä kyllä sille, että meidän demokratian tyyssijaamme vastaan tehdään tämäntyyppinen hyökkäys, en voi itse osoittaa minkääntyyppistä ymmärrystä. Itse asia sinällänsä, ilmastonmuutoksen torjunta, on varmasti tärkeä asia, mutta se, että se tehdään tällä tavalla, syö sen asian, ja tämä on minun mielestäni sellainen signaali, mikä olisi myöskin näille mielenosoittajajoukoille hyvä lähettää, että jos tällä tavalla menetellään, niin te syötte itse asiassa sen oman asianne tärkeyttä. [Timo Heinosen välihuuto] Ja jos ajatellaan sitä, että siellä on tällaisia ammattimaisia toimijoita myöskin mukana, niin silloin tietysti täytyy miettiä, onko kyse loppujen lopuksi ollenkaan enää mielenosoituksesta vaan tämmöisestä harkitusta provokaatiosta eduskunnan turvallisuuteen liittyen. Toivonkin, että tätä asiaa nyt sitten varsin huolellisesti käydään läpi.

Tietysti median puolelle on se toivomus, että kun tällä tavalla menetellään, niin on väärin, että media antaa oikein erikoiskohtelua: käydään jokaista mielenosoittajaa haastattelemassa, julkaistaan pitkin iltaa niitä haastatteluja, ja sitten sieltä otetaan se isoisa, joka kertoo, kuinka hänellä lapsenlapset ovat se syy olla täällä. Sen isoisan syy on varmaan ne lapsenlapset, mutta minun on vaikea uskoa, että niiden, jotka roikkuivat tuolla pylväissä, syy olisi lapsenlapset. Kyllä siinä jollakin tavalla media teki myöskin karhunpalveluksen poimimalla tällaisia ikään kuin viattomia mielenilmaisuun mukaan tulleita, ja sitten toisaalta nämä ammattimaiset tekijät olivat siellä aiheuttamassa vaaratilannetta.

Toivon, että ihmisten silmät avautuvat tämäntyyppisten provokaatioitten kohdalla.

20.37 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Vielä sen verran tuohon edustaja Essayahin esille ottamaan asiaan tästä mediakohtelusta ja muusta, niin mediahan nyt tietysti tekee, mitä media lystää, ja median agendat me täällä tiedämme.

Mutta enemmän minua tässä huolestuttaa viranomaisten toiminta. Eli ei kai voi olla niin, että Suomen poliisilla on sellainen asenne, että kun mielenosoittajat ovat niin sanotusti oikealla asialla, heitä kohdellaan helläkätisemmin kuin niin sanotusti väärällä asialla olevia mielenosoittajia? Olisiko kaikenkintyyppisiä mielenosoittajia, jotka kiipeilevät tolmissa Eduskuntatalolla, kohdeltu tällä samalla tavalla? Olisiko poliisi tehnyt sellaisen johtopäätöksen 40 häiriköstä Eduskuntatalon portailla, että me emme katso tarpeelliseksi tai viitsi heitä siitä poistaa, jos nämä henkilöt olisivatkin olleet hieman toisen ideologian edustajia kuin nämä, jotka olivat siinä? Nämä ovat ikäviä kysymyksiä, joita joutuu esittämään, mutta valitettavasti tilanne on tällainen.

20.38 Sari Essayah kd: Olen täsmälleen samaa mieltä. Omassa mielessäni kävi sellainen ajatus, että entä jos tässä olisi ollut vaikka jonkintyyppinen ääriryhmä, vaikkapa sitten us-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2018 vp

konnollinen ääriryhmä tai joku vastaava, niin olisiko poliisien käyttäytyminen tässä tilanteessa ollut vastaavantyyppinen. Siinä mielessä jotenkin tuntuu, että joittenkin ideologioitten ja joittenkin aatteitten eteenpäinviemisessä ikään kuin katsotaan asioita läpi sormien ja toisten kohdalla sitten on selkeästi tiukempaa se kohtelu. Kyllä tässä on tosi tärkeää, että kaikissa tällaisissa laittomissa mielenilmaisuissa toimintatapa on varmasti täsmälleen aivan sama.

Ymmärrän kyllä tietenkin, että tämä tilanne tuli varmasti aika äkkiä ja oltiin melko hämentyneitä siitä, mitä tämän asian kanssa pitäisi tehdä. Siinä mielessä reagointiaika ja -kyky tuntuivat tulevan kohtuullisella viipeellä. Tämä on varmasti asia, mistä eduskunnassa on kyllä otettava opiksi.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 302/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen LA 16/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.